

ಲೇಖನ 05

ಅರಣ್ಯದ ಮಹಾಕಾಯ ಕಾಡುಕೋಣ

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಕಾಡುಕೋಣಗಳು (Gaur) ಎಮ್ಮೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಉಪಜಾತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ:

ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭಾರತೀಯ ಕಾಡುಕೋಣ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಲೇಶಿಯನ್ ಕಾಡುಕೋಣ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನಿಂದ ಚೀನಾವರೆಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯನ್ ಕಾಡುಕೋಣ.

ವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ

ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ಸದಾ ಹಸಿರು ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಬೀಳುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ (ಸುಮಾರು 6000 ಅಡಿ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ) ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ ಬೇಟೆ (Poaching) ಕಾರಣವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 70% ರಷ್ಟು ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಡುಕೋಣಗಳನ್ನು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Vulnerable) ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ವಿಶಾಲ್ ಕುಂಬಾರ್

ದೇಹದ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಗಂಡು ಕಾಡುಕೋಣದ ತೂಕ: 635–1000 ಕೆ.ಜಿ

ಉದ್ದ: 8–11 ಅಡಿ (2.44–3.35 ಮೀ)

ಭುಜದ ಎತ್ತರ: 5–7 ಅಡಿ (1.5–2.1 ಮೀ)

ಹೆಣ್ಣು ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ಗಂಡುಗಳ ಗಾತ್ರದ ಸುಮಾರು ¼ ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ.

ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪು-ಕಂದುದಿಂದ ಗಾಢ ಕಂದು. ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ತುಸು ತಿಳಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡಕ್ಕೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾಗಿರುವ ಕೊಂಬುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೊಂಬುಗಳು 45 ಇಂಚುಗಳವರೆಗೆ (114 ಸೆಂ.ಮೀ) ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕೊಂಬುಗಳ ತುದಿಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವೆ; ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಕುಳಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಬುಗಳ ನಡುವೆ ಉಬ್ಬಿದ ರೇಖೆ ಇರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಕಿವಿಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ.

ಕಾಡುಕೋಣದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

- ಬಿಳಿ ಸಾಕ್ಸನಂತೆ ಕಾಣುವ ಕಾಲುಗಳು:
ಮೋಣಕಾಲಿನ ಕೆಳಭಾಗ ಬಿಳಿ/ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- ಬೆವರಿನ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಕಡಿಮೆ: ಶಾಖ ತಡೆಯಲು ನೀರಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತಂಪಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತವೆ.
- ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲಿನ ಸ್ನಾಯು ಉಬ್ಬು (Muscular Ridge): ಭುಜದಿಂದ ಬೆನ್ನಿನ ಮಧ್ಯವರೆಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಉಬ್ಬು – ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತ.
- ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ (Salt Licks): ಖನಿಜಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪ್ಪು ಇರುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ನೆಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರ:

- ಕಾಡಿನ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು – ಓಡಾಡುವಾಗ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳಲು ಸಹಾಯ.
- ಬೀಜ ಪ್ರಸರಣ – ಹಣ್ಣು ತಿಂದ ನಂತರ ಮಲದ ಮೂಲಕ ಬೀಜ ಹರಡುವುದು.

ಆಹಾರ ಮತ್ತು ದಿನಚರಿ

- ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳು (ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು): ಹುಲ್ಲು, ಎಲೆಗಳು, ಮೊಗ್ಗುಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು.
- ದಿನಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಟುವಟಿಕೆ.
- ಮಾನವ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿ ಸಕ್ರಿಯ (ನಿಶಾಚರ).

ಶತ್ರುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವ:

ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚು ಶತ್ರುಗಳಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಮೊಸಳೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಶತ್ರುಗಳು. ಕೋಪಿಷ್ಠ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ; ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವಲಸೆ:

- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 8–11 ಸದಸ್ಯರ ಹಿಂಡು (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 40ರವರೆಗೂ).
- ಮಾತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜ – ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಕಿ.
- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳು.
- ಮಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಚಲನೆ.
- ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸುಮಾರು 30 ಚದರ ಮೈಲಿ (78 ಚ.ಕಿ.ಮೀ) ಪ್ರದೇಶ ಅಗತ್ಯ.
- ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ಧ್ವನಿಗಳು; ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚ ಘರ್ಜನೆ.

ಸಂಭೋಗ ಮತ್ತು ಆಯುಷ್ಯ

ಸಂಭೋಗ ಕಾಲ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ; ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಗಂಡುಗಳಿಗೆ ಸಂಭೋಗದ ಅವಕಾಶ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ವಿಶಾಲ್ ಕುಂಬಾರ್

